

Жобаның қысқаша мәліметі

Атауы	АР23489588 "Қазіргі жағдайда азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуде полицияның сервистік моделін жетілдіру"
Өзектілігі	Ішкі істер органдары мемлекеттің құқық қорғау қызметінің сегментінде ерекше орын алатын ең ірі және көпфункционалды құқық қорғау органы болып табылады. Қауіпсіздікке қатерлер мен қауіп-қатерлерге әрекет ету құралдарының қолда бар арсеналы олар туралы азаматтардың қауіпсіздігі мен тыныштығы, қылмыстың жай-күйі және елдегі криминогендік жағдайдың деңгейі өз қызметінің тиімділігіне байланысты субъект ретінде айтуға мүмкіндік береді. Әрине, қазіргі заманғы сын-қатерлер бір артық құқықтық тәртіп жүйесінің мүмкіндіктерінен асып түседі. Сяда тов эряви мальс сембе қоғам тяньень пингон кеподемс және эрявихть Мемлекеттік органти Тевс сервиснай моделі. Қазақстанда қауіпсіздікті қамтамасыз етудің сервистік моделін қалыптастыру, оған көшу 2018 жылы басталған, мемлекет пен қоғамның тығыз және тікелей өзара іс-қимылына негізделген. Бұл модель: құқық бұзушылықтың алдын алу; тиімді ведомствоаралық өзара іс-қимыл сияқты элементтердің жиынтығы болып табылады; кәсіби және қол жетімді полиция; қауіпсіз Инфрақұрылым. Аталған элементтердің әрқайсысы шеңберінде жобаларды іске асыру "халық үніне құлақ асатын мемлекет" құру және қоғам тарапынан мемлекет пен оның институттарына деген сенім сияқты стратегиялық міндеттерді шешуге қол жеткізуге мүмкіндік береді. Қойылған міндеттерді шешу тиісті ресурстық қамтамасыз етуді талап етеді, оның тиімділігі құқықтық базаның тұрақтылығымен де, азаматтардың құқықтық санасы мен құқықтық мәдениетінің деңгейімен де, олардың құқықтық мемлекеттің жұмыс істеу процесіне қатысуымен де анықталады. "Біз елдегі азаматтық белсенділікті оятып, мемлекет пен қоғам арасындағы саналы және сындарлы әріптестік процесін бастауға тиіспіз", — деп атап өтті Мемлекет басшысы. Ішкі істер органдары қызметінің тиімділігінің негізгі критерийі азаматтардың қауіпсіздік жағдайына қанағаттануы болып табылады. Осыған байланысты қоғам мен мемлекеттің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін ПО қызметіндегі әдістемені, технологиялар мен құралдарды одан әрі жетілдіру қажеттілігі туындайды. Мемлекеттік басқару жүйесінде жүргізіліп жатқан реформалардың орбитасында бола отырып, ішкі істер органдары жұртшылықтың назарының объектісі болып табылады. Тәуелсіз институттар жүргізіп жатқан әлеуметтанулық зерттеулерге сәйкес, полицияға Қазақстандықтардың 38,7% — ы, ішінара-38,1% - ы толық сенеді. Бұл деректер Қазақстан 2021 жылы Қауіпсіздік деңгейі жеткілікті жоғары елдер тізіміне енген жаһандық бейбітшілік индексі Global Peace Index-пен сәйкес келеді. Әлемнің 163 мемлекетінің ішінен республика 67-ші орынды иеленді (Қырғызстан — 76-шы, Өзбекстан — 90-шы, Беларусь — 117-ші, Ресей — 154-ші).. Қоғамдастыққа бағытталған полицияға көшу оның сарапшылардың да, азаматтардың жалпы өмір сапасына қызығушылық танытқан серіктестердің де қабылдауының жақсаруына әкелді.

	Бұл сервистік полиция моделінің орталық идеясы азаматтардың пікіріне бағытталған. 2024 жылдан бастап қоғаммен серіктестікте 2024-2028 жылдарға арналған қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету тұжырымдамасы қолданылады.
Мақсаты	Жобаның мақсаты-полицияның сервистік моделін енгізудің алғышарттары мен нәтижелерін кешенді зерттеу негізінде ұйымдық-құқықтық шараларды, заңнаманы жетілдіру бойынша ұсыныстарды, сондай-ақ азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуде ішкі істер органдарының қызметін жетілдіру бойынша әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу.
Міндеттері	Жобаның міндеттері 1 кезең, 2024ж. - полицияның сервистік моделінің жұмысы шеңберінде қауіпсіздікті қамтамасыз етудің ұйымдық-құқықтық негіздеріне талдау жүргізу: 1) бастапқы деректерді кешенді SWOT-талдау арқылы полицияның сервистік моделінің ұйымдық-құқықтық негіздерін қалыптастыру; 2) полиция жұмысының халықаралық стандарттарына, полицияның сервистік моделін енгізу және іске асыру тәжірибесіне, полиция теориясында (Police studies) қабылданған реформалардың әсерін бағалауға және эмпирикалық зерттеулерге салыстырмалы-құқықтық талдау жүргізу; 3) қылмысты кеңістікте бөлу саласындағы қазақстандық және шетелдік дереккөздерді талдау негізінде Қазақстан Республикасындағы құқық бұзушылықтардың микрогеографиясын бағалау үшін әдіснамалық база дайындау; 4) одан әрі талдау үшін 2019-2023 жылдары қылмыстық инциденттер жасалған орындар туралы деректер массивтерін дайындау, одан әрі полиция жұмысын шоғырландыру қажет болатын Республика қалаларының неғұрлым проблемалық орындарын талдау үшін; 5) алынған деректерді талдау арқылы республиканың әртүрлі қалаларында қылмыс жасаудың негізгі географиялық үлгілері туралы мақаланы жариялауға дайындау. 2 кезең, 2025ж. - қазақстандық полицияның қызметіне, оның полицияның сервистік моделінің стандарттарына сәйкестігіне талдау жүргізу, азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің тиімді құралдарын айқындау: 1) қауіпсіздікті қамтамасыз етудің сервистік моделі шеңберінде ведомствоаралық өзара іс-қимылдың ұйымдастырушылық негіздерін талдау арқылы оны жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу; 2) полиция жұмысының халықаралық стандарттарын және полиция теориясы бойынша ғылыми әдебиеттерді зерделеу және талдау арқылы Қазақстанда полицияның сервистік моделін жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу; 3) Ішкі істер органдарының қызметін бағалаудың қолданыстағы жүйесін талдау, құқық қолдану қызметіндегі проблемаларды анықтау; 4) қылмыс жасалған орындар туралы деректерге егжей-тегжейлі талдау жүргізу және Қазақстан Республикасында қылмыстарды кеңістікте оқшаулау жалпыәлемдік

	көрсеткіштерге ұқсас немесе өзгеше болатын үрдістерді анықтау. 3 кезең, 2026ж. қауіпсіздікті қамтамасыз етудің сервистік моделінің тұжырымдамасына сәйкес ішкі істер органдарының қызметін жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу: 1) шетелдік және ұлттық заңнаманы, құқық қорғау органдарының құқық қолдану практикасын талдау арқылы заңнаманы жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу (ішкі істер органдары туралы, Құқық қорғау қызметі туралы, құқық бұзушылықтардың профилактикасы туралы және т.б.).) азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуді регламенттейтін.; 2) сервистік модельді енгізу мен іске асыруды ескере отырып, ПО-ның практикалық қызметін жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу; 3) жұмыстың ерекшелігін ескере отырып, ішкі істер органдарының қызметін бағалаудың тиімді жүйесін әзірлеу; 4) өңірлік ерекшеліктерді ескере отырып, кәметке толмағандар қылмысының криминологиялық картасын әзірлеу және оны енгізу бойынша ұсынымдар; 5) Қазақстан Республикасының Халық қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы ұлттық заңнамасын жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу.
Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	Жоба шеңберінде мынадай нәтижелерге қол жеткізу күтілуде: - қауіпсіздікті қамтамасыз етудің сервистік моделі шеңберінде ведомствоаралық өзара іс-қимылды жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу; - ішкі істер органдарының қызметін бағалау жүйесін жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу; - қазіргі заманғы сын қатерлер мен қатерлерді ескере отырып ПО қызметкерлерін даярлау жүйесін жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу, - ӘҚҚ-ның сервистік модель құралдары арқылы қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі қызметін регламенттейтін ұлттық заңнаманы жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу; - қызмет көрсету моделін енгізу мен іске асыруды ескере отырып, ПО практикалық қызметін жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу; - қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жүйесіне тартылған ішкі істер органдары бөлімшелерінің қызметін бағалау әдістемесін әзірлеу
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, олардың идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелері	Кан Александр Герасимович, Хирш индексі 2, Orcid 0000-0002-5279-8152, Scopus Author ID 57193845723. Дильбарханова Жанна Рахымжанқызы, Хирш Индексі 2, Orcid 0000-0003-2084-3550, Scopus Author ID 56263334100. Ізбасова Әсел Баранов қосұлы ,rcid 0000-0003-2695-2539, Scopus author id 57222134482, Хирш индексі 1. Насырова Эльмира Мидхатовна, Хирш индексі 1, Orchid 0009-0002-6691-3059, Scopus Author ID 57200702377. Усеинова Қарлығаш Рахымжанова. Кан Светлана Кәрімжанқызы.

Басылымдар тізімі және олардың сілтемелері	1. Дильбарханова Ж.Р., Насырова Э.М., Кан С.К. Сервисная модель полиции Казахстана: доверие и безопасность в современном обществе // Ученые труды Алматинской академии МВД Республики Казахстан имени Макана Есбулатова. – 3(80). – 2024. – С.78-83. https://alpolac.edu.kz/wp-content/uploads/2025/01/zhurnal-%E2%84%96380-2024.pdf 2. Kan A.G., Izbassova A. Public perception of the police // Ученые труды Алматинской академии МВД Республики Казахстан имени Макана Есбулатова. – 3(80). – 2024. – С.96-101. https://alpolac.edu.kz/wp-content/uploads/2025/01/zhurnal-%E2%84%96380-2024.pdf 3. Дильбарханова Ж.Р., Кан А.Г., Насырова Э.М. Цифровизация и доверие: реформы казахстанской полиции в эпоху технологий// Правовые основы использования системы видеоаналитики, в том числе с применением искусственного интеллекта в ходе расследования уголовных дел: мат-лы круг.стола. 24 сентября, 2024 года – Алматы, 2024. – С. 21-24. 4. Дильбарханова Ж.Р., Кан А.Г., Насырова Э.М. Полиция и дети: основные правила безопасности (для детей младших классов): раскраска на 3 языках: каз., рус., англ. – Алматы, 2024. – 19 с. 5. Дильбарханова Ж.Р., Кан А.Г., Насырова Э.М. и др. Полиция и дети: основные правила безопасности (для детей средних классов): комикс. – Алматы, 2024. – 20 с. 6. Кан А.Г., Насырова Э.М. Совершенствование межведомственного взаимодействия в рамках сервисной модели обеспечения безопасности // Ученые труды Алматинской академии МВД Республики Казахстан имени Макана Есбулатова. – 1(82). – 2025. – С.307-311. https://alpolac.edu.kz/wp-content/uploads/2025/01/zhurnal-%E2%84%96380-2025.pdf 7. Кан А.Г., Насырова Э.М. К вопросу о международном опыте реализации сервисной модели полиции // Ученые труды Алматинской академии МВД Республики Казахстан имени Макана Есбулатова. – 1(82). – 2025. – С.331-334. https://alpolac.edu.kz/wp-content/uploads/2025/01/zhurnal-%E2%84%96380-2025.pdf
Патенттер туралы ақпарат	2024 жылғы "20" қыркүйектегі №49842 авторлық құқық туралы куәлік: ж.р. Дильбарханова, А. Г. Кан, Э. м. Насырова және т. б. Полиция және балалар: қауіпсіздіктің негізгі ережелері.